

HSSPL10114/18 Sykepleie- fag og funksjon

Sensorveiledning 16.10.2023

Sensorveiledning utarbeides jfr Institusjonelle retningslinjer for sensorveiledning ved HiØ		
Oppgave 1 (35%)		
a) Gjør rede for aktuelle observasjoner og objektive målinger av pasientens sirkulasjon. (15%) b) Nevn områder på kroppen som er særlig utsatt for decubitus (trykksår) i ryngleie. (5%) c) Gjør rede for sykepleietiltak for å forebygge trykksår. (15%)		
Formelle krav til oppgaven: Fire timer skriftlig eksamen under tilsyn, ingen hjelpemidler tillatt.		
Krav til innhold i en A-besvarelse (i stikkordsform)	Minstekrav for bestått besvarelse	Henvising til aktuell pensumlitteratur
a) <ul style="list-style-type: none"> Puls: Trykkbølgen som kan palperes over arterie, oppstår når hjertet kontraheres og pumper blod ut i arteriene. Registrerer frekvens (norm. 60-100 hos voksne), rytme (regelmessig eller uregelmessig) og kvalitet (fylde). Ved regelmessig puls vanligvis telle i 15 sekunder og gange med 4. Blodtrykk: Måles som oftest på overarm med blodtrykksapparat og stetoskop, angir trykket mot åreveggen. Systolisk når hjertet trekker seg sammen og presser blod ut i arteriene, diastolisk er trykket som utøves mot karveggen nå	a) Gjør rede for en aktuell observasjon. Skjønnsmessig vurdering dersom besvarelsen er på nevnt- og/eller beskriv-nivå.	a) Johansen, E. (2016). Sirkulasjon. I N.J. Kristoffersen, F. Nortvedt & E.-A. Skaug (Red.), Grunnleggende sykepleie (B. 2). Oslo: Gyldendal akademisk, s. 130-140.

<p>hjertet fylles med blod før en ny sammentrekking.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Smerter: iskemiske smerter kan oppstå når celler og vev ikke får tilstrekkelig oksygen. • Hud og negler; hudfarge, hudtemperatur, fuktighet og elastisitet. Huden har under normale forhold frisk farge og er tørr og varm. Langvarig dårlig blodsirkulasjon kan gi fortykkede negler. • Respirasjon; En frisk voksen person puster normalt inn 12-15 ganger pr. minutt. Tung pust (dyspne) kan oppstå ved sirkulasjonssvikt. • Hevelse (ødem); kan oppstå når det er opphoping av væske i vevet, nedsatt muskel venepumpe. • Diurese (urinproduksjon); ved nedsatt sirkulasjon vil kroppen holde tilbake væske og føre til redusert diurese. • Bevissthet: redusert blodtilførsel til hjernen kan påvirke pasientens mentale tilstand (uro, rastløshet, nedsatt orienteringsevne, svimmelhet). <p>b) I ryngleie er kroppen mest utsatt for trykksår på områdene; bakhodet, skulderbladene, ryggraden (torakalfykosen), albuer, korsbein, hoftekammene, sittebeinsknutene og hæl områdene.</p> <p>c)</p> <ul style="list-style-type: none"> • Trykkavlastning; avlastende materiale som puter, spesialmadrasser, skinn, unngå trange sko. Stillingsendring. • Unngå friksjon mot huden, skrukker på underlaget, benytte skililaken ved forflytning, plastfilm på utsatte steder. • Ivareta god personlig hygiene, tilstrebe ren og myk hud vha 	<p>b) Nevner minimum tre (3) områder.</p> <p>c) Gjør rede for minimum to (2) sykepleietiltak. Skjønnsmessig vurdering dersom besvarelsen er på nevnt- og/eller beskriv-nivå.</p>	<p>b) Johansen, E. (2016). Sirkulasjon. I N.J. Kristoffersen, F. Nortvedt, E.-A. Skaug & G. H. Grimsbø (Red.), Grunnleggende sykepleie (B. 2). Oslo: Gyldendal Akademisk, s. 146.</p> <p>c) Johansen, E. (2016). Sirkulasjon. I N. J. Kristoffersen, F. Nortvedt, E.-A. Skaug & G. H. Grimsbø (Red.), Grunnleggende sykepleie (B2). Oslo:</p>
---	--	---

vask og smøre med krem eller salve. <ul style="list-style-type: none"> • Mobilisering. • Ernæring ift. behov 		Gyldendal Akademisk. S. 156-159.
--	--	----------------------------------

Sensorveiledning utarbeides jfr Institusjonelle retningslinjer for sensorveiledning ved HiØ		
Oppgave 2 (30%)		
a) Gjør rede for kliniske observasjoner i vurderingen av ernæringsstatus. (15%) b) Beskriv symptomer på dehydrering. (10%) c) Nevn ulike konsekvenser av underernæring. (5%)		
Formelle krav til oppgaven: Fire timer skriftlig eksamen under tilsyn, ingen hjelpemidler tillatt.		
Krav til innhold i en A-besvarelse (i stikkordsform)	Minstekrav for bestått besvarelse	Henvisning til aktuell pensumlitteratur
a) <ul style="list-style-type: none"> • Høyde, vekt og vektutvikling over tid. • KMI/BMI kan gi et enkelt mål på ernæringstilstanden. • Obs. av <ul style="list-style-type: none"> - hud, slimhinner og tannkjøtt: hudens elastisitet og tørrhet, sprekker i munnviker og blødning fra tannkjøtt kan skyldes vitamin- og mineralmangel. Munntørrhet / munnsårhet / svelgproblemer / tyggeproblemer kan redusere inntak. - hår og negler: håravfall og endringer i hårstrukturen kan 	a) Gjør rede for minimum to (2) av punktene. Skjønnsmessig vurdering dersom besvarelsen er på nevnt- og/eller beskriv-nivå.	a) Aagaard, H. (2016). Væske og ernæring. I N.J. Kristoffersen, F. Nortvedt, E.-A. & G. H. Grimsbø (Red.), Grunnleggende sykepleie (B2). Oslo: Gyldendal Akademisk. S. 206-213. Sortland, K. (2015). Ernæring: mer enn mat og drikke. (5. utg.). Bergen: Fagbokforlaget.

<p>skyldes mangel på næringsstoffer. Negler kan gro langsommere, bli sprøe eller endre karakter som tegn på dårlig ernæring.</p> <ul style="list-style-type: none"> - urin og avføring: mengde (døgnmåling/registrering), utseende og lukt kan formidle tegn vedr. hydreringstilstand. - Laboratorieprøver som kan være med å gi et bilde av pasientenes ernæringsstatus er: serumalbumin, kreatininutskillelse, hemoglobin, vitaminanalyse, og kolesterolverdier. <p>b) Kandidaten beskriver tørste, tørre slimhinner, tørre og sprukne lepper, stående hudfolder, innsunkne fontaneller, mørk og konsentrert urin, lav diurese, lavt blodtrykk, vekttap, feber, trøtthet, slapphet, uvelhet, apati.</p> <p>c) Redusert muskelmasse, nedsatt muskelkraft, nedsatt respirasjon, dårlig sirkulasjon, redusert immunforsvar, forsinket sårtilheling, depresjon, apati og konsentrasjonsvansker.</p>	<p>b) Beskriver minimum fire (4) symptomer. Skjønnsmessig vurdering dersom besvarelsen er på nevnnivå</p> <p>c) Nevner minimum tre (3) konsekvenser.</p>	<p>b) Aagaard, H. (2016). Væske og ernæring. I N.J. Kristoffersen, F. Nortvedt, E.-A. & G. H. Grimsbø (Red.), Grunnleggende sykepleie (B2). Oslo: Gyldendal Akademisk. S. 213-214</p> <p>c) Aagaard, H. (2016). Væske og ernæring. I N.J. Kristoffersen, F. Nortvedt, E.-A. & G. H. Grimsbø (Red.), Grunnleggende sykepleie (B2). Oslo: Gyldendal Akademisk. S. 214-215.</p>
---	--	--

<p>Sensorveiledning utarbeides jfr Institusjonelle retningslinjer for sensorveiledning ved HiØ</p>		
<p>Oppgave 3 (25%)</p> <p>a) Gjør rede for observasjoner av pasientens urin. (15%) b) Beskriv konsekvenser som urininkontinens (ufrivillig urinlating) kan medføre. (10%)</p>		
<p>Formelle krav til oppgaven: Fire timer skriftlig eksamen under tilsyn, ingen hjelpemidler tillatt.</p>		
<p>Krav til innhold i en A-besvarelse (i stikkordsform)</p>	<p>Minstekrav for bestått besvarelse</p>	<p>Henvisning til aktuell pensumlitteratur</p>
<p>a) Observasjoner av urinen:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Mengde: diuresen er et mål på urinmengden, normalt 1-2 liter/døgn avhengig av kroppsvekt, væskeinntak og væsketap. For at nyrene skal få skilt ut avfallsstoffer, må de produsere minst 500 ml urin i døgnet. Nyrene er avhengig av et visst blodtrykk for å produsere urin. Ved vedvarende lavt blodtrykk vil en se redusert eller manglende urinproduksjon. • Lukt: Urinen har normalt en aromatisk lukt. Hvor sterk lukten er, avhenger av urinens konsentrasjon. Ved urinveisinfeksjon har urinen en kvalmende lukt. • Farge og utseende: Normal urinfarge er klar og gul. Konsentrert urin er mørkest. Urinen er nesten fargeløs når vanninnholdet er høyt. Urinen er ofte grumsete eller blakket hvis den inneholder bakterier. 	<p>a) Gjør rede for minimum en (1) observasjon. Skjønnsmessig vurdering dersom besvarelsen er på nevnt- og/eller beskrivningsnivå.</p>	<p>a) Gjerland, A. (2016) Eliminering. I: N.J. Kristoffersen, F. Nortvedt, E-A. Skaug & G. H. Grimsbø (Red.), Grunnleggende sykepleie (B2). Oslo: Gyldendal Akademisk, s. 249- 250</p>

<p>b)</p> <ul style="list-style-type: none"> • Psykisk belastende (bekymring over manglende kontroll, fare for pinlige situasjoner, lukt osv) • Sosial isolering (konsekvens av over nevnte forhold) • Hudproblemer (hudirritasjon, sårhet) • Inaktivitet (frykt for lekkasje) • Fall (eldre som må opp om natten) • Kan være økonomisk belastende 	<p>b) Beskriver minimum to (2) konsekvenser. Skjønnsmessig vurdering dersom besvarelsen er på nevnnivå.</p>	
--	---	--

<p>Sensorveiledning utarbeides jfr Institusjonelle retningslinjer for sensorveiledning ved HiØ</p>		
<p>Oppgave 1 (10%)</p> <p>Beskriv sykepleietiltak for å forebygge kontrakturer. (10%)</p>		
<p>Formelle krav til oppgaven: Fire timer skriftlig eksamen under tilsyn, ingen hjelpemidler tillatt.</p>		
<p>Krav til innhold i en A-besvarelse (i stikkordsform)</p>	<p>Minstekrav for bestått besvarelse</p>	<p>Henvising til aktuell pensumlitteratur</p>
<ul style="list-style-type: none"> • Aktive og passive øvelser; ledd bøyes og strekkes til ytterstilling flere ganger daglig • Forsiktighet ved bruk av ekstrautstyr i seng/stol som hemmer bevegelse • Ledd i hvilestilling ved leiring av pasient med bevegelsesbesvær • Hyppig endring av stilling 	<p>Beskriver min. ett (1) tiltak. Skjønnsmessig vurdering dersom besvarelsen er på nevnnivå.</p>	<p>Skaug, E.-A. (2016). Aktivitet. I N. J. Kristoffersen, F. Nortvedt, E-A. Skaug & G. H. Grimsbø (Red.), Grunnleggende sykepleie (B2). Oslo: Gyldendal Akademisk. S. 340-341.</p>

--	--	--